

იურისტების სამყარო

ჯემალ ბასოკიძე
მისეილ ბაბუნია

კრიმინოლოგია

პირველი ნაწილი

მეორე შეესებულებული და შესწორებული გამოცემა

თბილისი, 2013

გამომცემლობა „იურისტების სამყარო“

მეორე შევსებული გამოცემა

სახელმძღვანელოში განხილულია კრიმინოლოგიის სასწავლო პროგრამით გათვალისწინებული ზოგადი ნაწილის საკითხები. იგი დიდ დახმარებას გაუწევს იურიდიული ფაკულტეტის სტუდენტებს და კრიმინოლოგიის საკითხებით დაინტერესებულ მკითხველებს.

რედაქტორები: სამართლის დოქტორი
პროფესორი გიორგი თოდრია

სამართლის დოქტორი,
პროფესორი ნინო გვენეტაძე

რეცენზენტები: სამართლის დოქტორი
პროფესორი ი. გაბისონია

სამართლის დოქტორი,
პროფესორი მ. მამნიაშვილი

ექლვნება რესპუბლიკის გენერალური პროკურორის,
იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორის,
პროფესორ ნუგზარ გაბრიჩიძის ხსოვნას

სარჩევი

კრიმინოლოგიის საგანი	5
თავი 1	5
დანაშაულობა.....	8
თავი 2.....	8
დანაშაულობის მიზეზები.....	26
თავი 3.....	26
დანაშაულობის მსხვერპლი.....	50
თავი 4.....	50
დანაშაულობის კონტროლი	55
თავი 5.....	55
არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების განხორციელების სტანდარტული წესები, როგორც დანაშაულობის საერთაშორისო კონტროლის ძირითადი მიმართულება.	81
თავი 6	81
კრიმინოლოგიური პოლიტიკა.	87
თავი 7	87
ლიტერატურა.....	93

სახელმძღვანელო მომზადდა ამერიკულ-ქართული განათლების
ცენტრის მხარდაჭერით

შენი გზა უმაღლესი განათლებისაკენ

ყველა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილი (ეს იქნება ტექსტი, ფოტო-ილუსტრაცია თუ სხვა) არანაირი ფორმით და საშუალებით (იქნება ეს ელექტრონული თუ მექანიკური), არ შეიძლება გამოყენებულ იქნას საავტორო უფლებების მქონე სუბიექტების წერილობითი ნებართვის გარეშე.

საავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება საქართველოს კანონმდებლობით.

© გამომცემლობა „იურისტების სამყარო“, 2013

ISBN 978-9941-9355-0-3

გამომცემლობა „იურისტების სამყარო“

თბილისი, მ. კოსტავას №75; ტელ.: 238 35 99; 557 51 51 34

E-mail: Lawyers.world@yahoo.com;

<http://www.facebook.com/lawyers.world>

კრიმინოლოგიის საბანი

თავი 1

სამართლიანი იქნება თუ აღვნიშნავთ, რომ მართლმადიდებელი ეკლესიის მიზნები და ამოცანები კრიმინოლოგიის ამოცანებთან სრულ თანხვედრაშია. ისინი კი არ ეწინააღმდეგებიან ერთმანეთს, არამედ ხელს უწყობენ ერთმანეთს თავიანთი მიზნების და ამოცანების შესრულებაში.

კრიმინოლოგია (crimen - ლათინურად დანაშაულს, ხოლო logos — ბერძნულად სწავლებას ნიშნავს) არის მეცნიერება, რომელიც სწავლობს დანაშაულობას — ურთულეს სოციალურ-სამართლებრივ მოვლენას.

ტერმინი „კრიმინოლოგია“ 1879 წელს შემოიღო ფრანგმა მეცნიერმა ანთროპოლოგმა პაულო ტოპინარდომ, ხოლო 1885 წელს იტალიელმა იურისტმა რაფაელო გაროფალომ გამოსცა მონოგრაფია სახელწოდებით „კრიმინოლოგია“.

კრიმინოლოგია საქართველოში, რუსეთსა და ევროპის სახელმწიფოებში იურიდიული მეცნიერების ნაწილად მიიჩნევა, ხოლო ამერიკის შეერთებულ შტატებში იგი ისწავლება სოციოლოგების მიერ¹.

კრიმინოლოგიური აზროვნება სათავეს იღებს ანტიკური ხანიდან; ამის ნათელი მაგალითია სოკრატეს, პლატონის, არისტოტელეს, დემოკრიტეს შრომები. მაგალითად, სოკრატე ოჯახში არასრულწლოვანის სწორ აღზრდაზე ამახვილებდა ყურადღებას, როდესაც საუბრობდა დანაშაულის თავიდან აცილებაზე. არისტოტელე დანაშაულობაზე ზემოქმედების ღონისძიებებს შორის გამოყოფდა ისეთ სოციალურ ფაქტორებს, როგორცაა: სამართლიანი სახელმწიფო მოწყობა; კანონმდებლობის სტაბილურობა; კორუფციასთან დაკავშირებით იგი ავითარებდა აზრს, რომ პირს ერთდროულად არ უნდა ეკავოს ორი თანამდებობა; რომ ეკონომიკის განვითარება უზრუნველყოფს ცხოვრების მაღალ დონეს; რომ ღარიბ სახელმწიფოებში პირები ანგარებისმოყვარულები არიან და ა.შ. ხოლო საშუალო საუკუნეებში, კერძოდ, 1764 წელს, იტალიელი მეცნიერი, იურისტი ჩეზარე ბეკარია მონოგრაფიაში

1 კრიმინოლოგია ინგლისის ნამყვან უნივერსიტეტთა დიდ ნაწილში, ასევე, სოციოლოგების მიერ ისწავლება.